

Sygn. akt IV CSK 233/13

POSTANOWIENIE

Dnia 27 września 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosława Wysocka

w sprawie z powództwa E. C.

przeciwko Gminie S.

o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 27 września 2013 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w G.

z dnia 11 października 2012 r., sygn. akt III Ca [...],

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

II. zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 1800 (tysiąc osiemset) zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

W skardze kasacyjnej od wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 11 października 2012 r., wydanego w sprawie o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, powódka E. C. zarzuciła naruszenie prawa materialnego - art. 179 § 1 w brzmieniu obowiązującym w 1989 r. w zw. z art. 63 § 2 oraz art. 63 § 1 k.c., a także prawa procesowego - art. 378 k.p.c. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżąca uzasadniła tym, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne. Odwołując się do uzasadnienia skargi, podniosła, że „analiza orzecznictwa Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego wskazuje na rozbieżności w orzecznictwie na tle stosowania art. 179 § 1 k.c. w brzmieniu obowiązującym w 1989 r. w zw. z art. 63 § 2 k.c., gdyż z jednej strony orzeczenia Sądu Najwyższego wskazują na powszechność w latach osiemdziesiątych ub. wieku stosowania interpretacji polegającej na wyrażeniu zgody przez organ administracji w formie decyzji, a z drugiej inne orzeczenia Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego wskazują na brak jakichkolwiek podstaw prawnych i nieważność wydawanych w formie decyzji administracyjnej zgód na zrzeczenie się nieruchomości na Skarb Państwa, co skutkuje bezskutecznością zrzeczenia się i konieczność przywrócenia stanu prawnego do stanu prawnego przed aktem notarialnym zawierającym oświadczenie o zrzeczeniu się własności nieruchomości przez poprzedniego właściciela”.

W odpowiedzi na skargę pozwana Gmina S. wniosła o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania ewentualnie o jej oddalenie, a ponadto o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zostało skonstruowane w wadliwy sposób. Skarżąca, powołując się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, a zatem na przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wskazywała na rozbieżności w orzecznictwie sądów, co w kontekście dalszych jej wywodów mogłoby świadczyć o zamiarze powołania się na problem związany z wykładnią wymienionego w skardze przepisu prawa materialnego, a zatem na przesłankę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Ponadto argumentacja mająca świadczyć o wystąpieniu przesłanki uzasadniającej przyjęcie skargi do rozpoznania została wadliwie przedstawiona łącznie z uzasadnieniem podstaw skargi.

Niezależnie od tych wad uzasadnienia wniosku, skarżąca nie wykazała, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne bądź też zachodzą „rozbieżności interpretacyjne i niepewność co do stosowania” art. 179 § 1 k.c. Z jednej bowiem strony skarżąca nie przedstawiła w formie pytania skonkretyzowanego problemu prawnego, który wymagałby rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy, z drugiej natomiast powołała się na orzeczenia, które - wbrew jej twierdzeniom - wcale nie wskazują, aby na tle wykładni bądź stosowania art. 179 § 1 k.c. w orzecznictwie sądów występowały rozbieżności wymagające zajęcia obecnie stanowiska przez Sąd Najwyższy.

W powołanym przez skarżącą wyroku z dnia 31 stycznia 2002 r. (IV CKN 1325/00, niepubl.) Sąd Najwyższy wprawdzie rzeczywiście stwierdził, potwierdzając zmianę dotychczasowego stanowiska, że zgoda na zrzeczenie się własności nieruchomości powinna zostać wyrażona w formie aktu notarialnego, jednakże w późniejszym orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowisko to nie było kwestionowane, nie można zatem w kontekście tego orzeczenia skutecznie powoływać się na występujące rozbieżności. W orzecznictwie tym zajęto jednocześnie zgodne stanowisko, że przy ocenie skuteczności zrzeczenia się nieruchomości, które nastąpiło w określonej dacie zgodnie z powszechnie przyjmowaną w tym czasie wykładnią art. 179 § 1 k.c., nie można kierować się odmienną wykładnią tego przepisu, która pojawiła się znacznie później (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2009 r., IV CSK 333/08, niepubl., z dnia 8 lipca 2011 r., IV CSK 532/10, niepubl. oraz z dnia 16 lutego 2012 r., IV CSK 229/11, niepubl.). Oznaczało to, że zgoda na zrzeczenie się nieruchomości wyrażona w 1989 r. w formie decyzji administracyjnej była skuteczna, gdyż w tym czasie na zachowanie takiej właśnie formy jednolicie wskazywała judykatura i doktryna. W nowszym orzecznictwie Sądu Najwyższego kwestie te nie budzą wątpliwości i są postrzegane jednolicie, nie ma zatem obecnie podstaw ani potrzeby, aby do kwestii tych po raz kolejny się odnosić.

W kontekście odwołania się w skardze do orzeczeń Naczelnego Sądu Administracyjnego należy dodać, że przez rozbieżności w orzecznictwie sądów na tle określonego problemu, które mogłyby uzasadniać przyjęcie skargi do rozpoznania, należy rozumieć jedynie rozbieżności występujące w orzecznictwie sądów powszechnych bądź Sądu Najwyższego. W pewnych sytuacjach odmiennosc rozstrzygnięć sądów administracyjnych może wprawdzie stanowić argument na rzecz tezy o wystąpieniu przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 bądź 2 k.p.c., jednakże powódka odmienności takich nie wykazała.

Wobec tego, że w sprawie nie zachodziła nieważność postępowania, a skarżąca nie wykazała żadnej z pozostałych przesłanek mogących uzasadniać przyjęcie skargi do rozpoznania, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania ze skargi rozstrzygnięto stosownie do art. 98 § 1 i 3 oraz art. 108 § 1 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.